
Minneord

OSS IMELLOM

TORSTEIN BERTELSEN

Øyelege Magnus Odland døde 2.3. 2003. Like stillferdig som han kom og gikk gjennom alle år forlot han sine pårørende, venner og pasienter – uten forhåndsvarsel.

Magnus Odland var annerledes i mange ting. Øyefaget er et byfag og trekker først og fremst til seg unge fra byene. Han var bondegutt fra Varhaug på Jæren og la aldri skjul på det. Det lett foroverbøyde ganglaget fortalte at han som barn og ungdom hadde tatt sin tørn i arbeidet på åker og eng, og språket var uforfalsket det samme som han alltid hadde brukt. Hans kristentro var av en glad og tolerant karakter som gjorde det lett for ham å samarbeide med folk fra alle kulturer, mellom New York og Bangladesh.

Odland tok sin medisinske embetseksamen i Bergen i 1954. Etter å ha gjort ferdig den obligatoriske turnustjenesten, som ble innført det året, arbeidet han ett år på et metodisthospital i New York. Deretter startet utdanningen i øyesykdommer i Tromsø,

senere ved Rikshospitalet og fra 1963 ved Haukeland Sykehus. Han tok seg også tid til å ta Diploma in Ophthalmology ved The Royal College of Surgeons of England. Det hadde bare to nordmenn gjort før ham. Men dette var ikke nok. De formalistiske spesialistreglene la større vekt på antall uker og måneder i visse stillinger enn på de kunnskaper søkeren hadde, og slike stillinger var det mangel på. Spesialitetskomiteen gikk da med på at det skulle arrangeres en muntlig og en skriftlig spesialisteksamen med sensorer både fra Universitetet i Bergen og fra Universitetet i Oslo sammen med en privatpraktiserende spesialist. Dermed ble Odland i 1965 den første, og hittil visstnok den eneste, nordmann som har fått godkjenning som spesialist på grunnlag av en norsk spesialisteksamen.

Sin doktorgrad tok Odland i 1977 på basis av personlig undersøkelse av alle blinde og sterkt svaksynte i Bergen og Hordaland. Han reiste over hele fylket og fikk gjennom lærere, lensmenn, samvirkelag og leger fatt i hver enkelt. Derved fikk man vite både hvor mange det var, og hva årsakene var til deres synstap.

Odland gikk gjennom alle gradene ved øyeavdelingen ved universitetsklinikken Haukeland og ble professor i 1984. Innimellom tok han seg tid til arbeid i utviklingsland, både før og etter at han gikk over i privat praksis i 1992. Således var han ved et leprahospital i Etiopia, et øyehospital i Yemen og i katastrofe-områder i Bangladesh. Også blant disse folkeslag hadde han mange av sine venner. Pasientene – ikke minst barna – var glade i ham, og han var en god og lojal kollega.

Fred over hans minne!

Publisert: 10. april 2003. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 11. juli 2026.